

مدت امتحان : ۸۵ دقیقه	آموزش و پرورش منطقه ۳ تهران دبیرستان امام صادق (ع)	سوالات امتحان فارسی ۳ پایه دوازدهم رشته تجربی و ریاضی
تاریخ آزمون : ۱۴۰۱/۱۰/۵	دبیر : استاد روشنی	نام و نام خانوادگی:

قلمرو زبانی ۷ نمره

- ۱- کدامیک از واژگان بیت زیر ، برابر معنایی (جوانی) است ؟
(در عالم پیر ، هر کجا برنایی است عاشق بادا که عشق خوش سودایی است)
- ۲- عبارت زیر در توضیح کدام گزینه درست آمده است ؟
(حالتی که در آن ، احساس بیگانگی و ملاحظه و رودربایستی نباشد)
- الف) استبعاد ب) انابت ج) اشتیاق د) انبساط
- ۳- معنی واژه های مشخص شده را بنویسید ؟
الف) برکش ز سر این سپید معجز
ب) آن باغ پر از گل های رنگین و معطر در سموم سرد این عقل بی درد پژمرد .
- ۴- در هر یک از گزینه ها شکل درست واژه ها را از داخل کمانک انتخاب کنید ؟
الف) بچه ها از دست آن (زله - ذله) شده بودند
ب) هنگام (چریق - چریغ) آفتاب در شهر سیرجان اتراق می کردیم .
ج) برجسته ترین شاگرد (حوزه - حوضه) ادیب بزرگ بود .
د) پیرمرد از داخل (کازیه - کاذیه) روی میز یک پاکت کهنه برداشت
- ۵- در متن زیر غلط املائی پیدا کنید و درست آن را بنویسید ؟
(جزیره های کوچک و بزرگ ، مثل وسله های رنگارنگ بر طیلسان آبی مدیترانه دوخته شده است) .
- ۶- کدامیک از عبارات زیر فاقد غلط املائی است ؟
- ۱) شفیع متاع نبی کریم ۲) بساط تحویه به تهران نرسیده بود
۳) بر نمط عشق اگر پای نهی طاق نه ۴) که با نادان نه شیون باد و نه صور
- ۷- نقش ضمیر پیوسته (ت) را در واژگان مشخص شده بنویسید ؟
(باغبانا ز خزان بی خبرت می بینم / آه از آن روز که بادت گل رعنا ببرد)
- ۸- در عبارت (دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بیورود)
الف) (را) در این عبارت به چه معناست ؟ ب) نقش دستوری واژه (دایه) چیست ؟
- ۹- در عبارت زیر واژه ای رابباید که در زبان فارسی (هم آوا) دارد ؟
(بفکن ز پی این اساس تزویر بگسل ز هم این نژاد و پیوند)

۱۰- درستي يا نادرستي موارد خواسته شده را تعيين كنيد؟

/۵

(الف) سَر من از ناله من دور نيست / ليك چشم و گوش را آن نور نيست (فعل نيست در هر دو مصرع اسنادي است)؟

(ب) ديروز اگر سوخت اي دوست ، غم برگ و بار من / امروز مي آيد از باغ ، بوي بهار من و تو (برگ و بار مفعول است)؟

/۵

۱۱- با توجه به بيت زير به سوالات پاسخ دهيد ؟

(صد تيغ جفا بر سر و تن ديد يكي چوب تا شد تهی از خويش و ني اش نام نهادند)

(الف) بيت را از شيوه بلاغي به عادي برگردانيد ؟ (ب) حرف ربط وابسته ساز را مشخص كنيد ؟

/۵

۱۲- در بيت زير وابسته وابسته را پيدا كنيد و نوع آن را بنويسيد همراه با نمودار پيكاني ؟

(محرم اين هوش جز بيهوش نيست / مر زبان را مشتري جز گوش نيست)

/۷۵

۱۳- با توجه به متن زير جدول را كامل كنيد ؟

(فرشهای گران بهای چادرش زبازد ايل بود . بوی شبدر دوچين هوا را عطر آگين ساخته است . من نيم قرن پيش از آمدنم

به اين جهان خود را در او احساس می کنم)

صفت مضاف اليه	مضاف اليه مضاف اليه	مميز

۱۴- در عبارت (ای عزيز پروانه قوت از عشق آتش خورد ، بی آتش قرار ندارد و در آتش وجود ندارد و همه جهان ، آتش بيند) /۲۵

براي الگوي (نهاد + مفعول + مسند + فعل < يك نمونه بياييد و بنويسيد (.....))

/۷۵

۱۵- به توجه به متن زير به سوالات پاسخ دهيد ؟

(ما پرندگان را نيز پيشوا و شهرياري است . نامش سيمرغ است و در پس بلندترين کوه روي زمين بر درختي آشيان دارد)

(الف) کدام واژه نقش تبعي بدل دارد؟ (ب) نوع (واو) مشخص شده را بنويسيد ؟

(ج) در گروه اسمي (بلندترين کوه روي زمين) کدام واژه هسته گروه است ؟

قلمرو ادبی ۵نمره

/۷۵

۱۶- در هر گزینه آرایه درست را از داخل کمانك انتخاب كنيد ؟

(الف) باز آ که در هوايت خاموشي جنونم / فریادها برانگيخت از سنگ کوهساران (تناقض - اسلوب معادله)

(ب) صد تيغ جفا بر سر و تن ديد يكي چوب تا شد تهی از خويش و ني اش نام نهادند (تشخيص - تضمين)

(ج) با محتسبم عيب مگويد که او نيز پيوسته چو ما در طلب عيش مدام است (حسن تعليل - ايهام)

/۵

۱۷- کدام بيت در بردارنده نام يكي از سرايندگان (غزل اجتماعي) در عصر مشروطه است ؟

(الف) خفته بوديم در اين شهر بهار آمد و رفت در سرا پرده گل صوت هزار آمد و رفت

(ب) بگذار شهريار به گردون زند سرير کز خاک پاي خواجه شيرازش افسر است

۱۸- مفهوم کنایه های مشخص شده را بنویسید ؟

(يك روز دنيایي به روم چشم داشت و از آن چشم می زد)

/۵

۱۹- با توجه به نوشته زیر در کدام یک از ترکیب های مشخص شده آرایه استعاره وجود دارد ؟

/۵

(آن شب نیز ماه با تلالو پرشکوهش از راه رسید و گل های الماس شکفتند)

/۵

۲۰- قسمت های مشخص شده در عبارات زیر چه آرایه ای دارند ؟

الف) در کنار آن مدینه پلید و در قلب آن کویر بی فریاد ، سر در حلقوم چاه می برد و می گریست .

ب) اصرار های من که بوی التماس می داد . عاقبت شما را متقاعد کرد .

/۵

۲۱- در بیت (لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی)

کدام واژه آرایه ی ایهام تناسب را خلق کرده است ؟

/۵

۲۲- در بیت زیر ، کدام آرایه از داخل کمانک مقابل آن نادرست است ؟

(گفتی : «به روزگاران مهري نشست» گفتم : «بيرون نمی توان کرد حتی به روزگاران» (تضمین - تلمیح)

/۵

۲۳- در کدام گزینه آرایه اسلوب معادله بکار نرفته است ؟

۱) از موجه سراب شود بیش تشنگی پروانه را خنک نشود دل ز ماهتاب

۲) کامل عیار نیست به میزان دوستی هر کس که هم خمارنگردد به هم شراب

۳) اشک ندامت است سیه کار رافزون در تیرگی زیاده بود ریزش سحاب

۴) موی سفید ریشه طول امل بود در شوره زار بیش بود موجه سراب

/۷۵

۲۴- نام نویسندگان آثار زیر را بنویسید ؟

الف) تمهیدات : (ب) مثل درخت در شب باران : (ج) فیه ما فیه :

قلمرو فکری ۸ نمره

۲۵- با توجه به سروده (در کف ها کاسه زیبایی / بر لب ها تلخی دانایی / شهر تو جای دگر / ره می بر با پای دگر) چرا شاعر

/۵

دانایی را نکوهش می کند ؟

/۵

۲۶- متن های زیر بر چه مفهومی مشترکی تاکید دارند ؟

الف) من نمازم را وقتی می خوانم که اذانش را باد گفته باشد سر گلدسته سرو

ب) صحرایی که حتی درختانش ، غارش ، کوهش و سنگریزه اش آیات وحی را بر لب دارد.

/۵

۲۷- در بیت (ای مادر سر سپید بشنو / این پند سیاه بخت فرزند) منظور از مادر سر سپید و فرزند سیاه بخت چیست ؟

۲۸- عبارات زیر یاد آور کدام ضرب المثل است ؟

۱۲۵

از بیم عقرب جراره دموکراسی قرن بیستم به مارغاشیه حکومت سرهنگ ها پناه بردند .

۱۵

۲۹- منظور از (حرف کم و بسیار) در مصراع دوم بیت زیر چیست ؟

گفت : می بسیار خوردی ، زان چنین بی خود شدی / گفت : ای بیهوده گو، حرف کم و بسیار نیست

۱۲۵

۳۰- منظور از عبارت مشخص شده در عبارت (به خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم) چیست ؟

۱۵

۳۱- (دست انابت به امید اجابت به درگاه حق جل و علا برداشتن) و بیت زیر بر کدام مفهوم مشترک تاکید دارند؟

(بنده همان به که ز تقصیر خویش عذر به درگاه خدای آورد)

۱

۳۲- هریک از مفاهیم مذکور در ستون (ب) مربوط به کدام یک از ابیات در ستون (الف) است ؟ (یک مفهوم اضافی است)

الف	ب
الف) شو منفجر ای دل زمانه	۱) ناپایداری قدرت
ب) در عشق کس قدم نهد کش جان نیست	۲) اشتیاق پایان ناپذیر عاشق
ج) کاووس کیانی که کی اش نام نهادند	۳) دعوت به قیام و اعتراض
د) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد	۴) سختی های راه عشق
	۵) ترک تعلقات لازمه عشق است

معنی نظم و نثر (۴نمره)

عبارات و ابیات زیر را به نثر روان بنویسید (هر کدام ۵/۱ نمره)

۱۵

۳۳- انصاف و عدل داشت موافق بسی ولی چون فرخی موافق ثابت قدم نداشت

۱۵

۳۴- آیین طریق از نفس پیر مغان یافت آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند

۱۵

۳۵- هر کسی از ظن خود شد یار من از درون من نجست اسرار من

۱۵

۳۶- گفت باید حد زند هشیار مردم مست را

۱۵

۳۷- به خدا رسیدن فرض است و لابد هرچه به واسطه آن به خدا رسند فرض باشد.

۱۵

۳۸- اطفال شاخ را به قدوم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاد

۱۵

۳۹- چند صباحی تا حبشه و قلب آفریقا پیش راند اما می دانیم که دولت مستعجل بود .

۱۵

۴۰- خسته از نشئه خوب و پاک آن (اسرا) در بستر خویش به خواب رفتم .